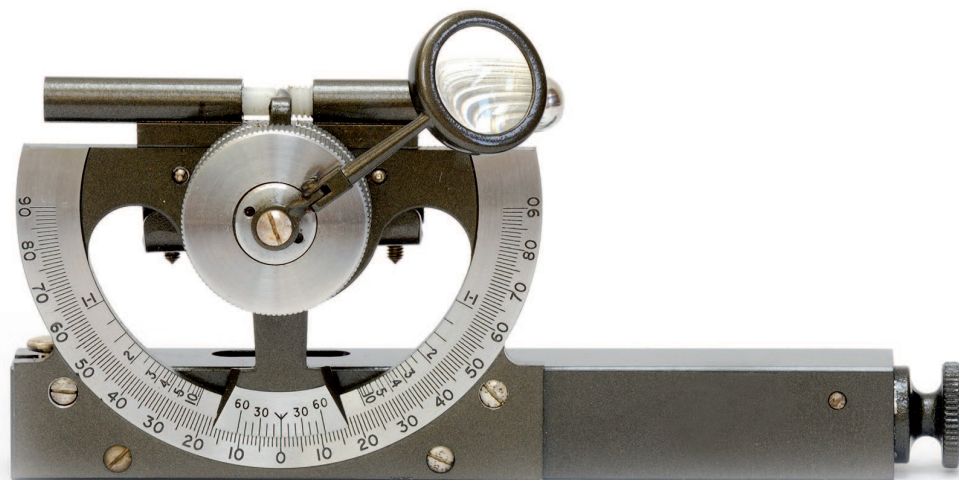

Daňová a grantová podpora
činností výzkumu a vývoje
Vyhodnocení průzkumu
v České republice

„V České republice bylo v roce 2012 na výzkum a vývoj vynaloženo v podnikatelské sféře celkově 44 miliard Kč, pocházejících jak z domácích podnikatelských zdrojů, tak ze zahraničních zdrojů.“

ČSÚ

Úvod

Společnost Deloitte provedla mezi firmami průzkum v oblasti výzkumu a vývoje, jehož cílem bylo získat souhrnné výsledky týkající se výzkumu a vývoje v regionu střední Evropy, včetně odhadu trendů do budoucna. Dále bylo cílem provést analýzu hlavních překážek při uplatňování daňového odpočtu a při čerpání dotací na výzkum a vývoj. Zapojení České republiky do tohoto středoevropského průzkumu umožňuje tuzemským firmám na straně jedné srovnat se s ostatními státy v tomto regionu a současně na straně druhé státním orgánům a institucím zodpovědným za podporu výzkumu a vývoje získat podněty pro další směřování systému podpory. Průzkum totiž zároveň poukázal na možné úpravy legislativy, především pro větší zatraktivnění a uplatnění daňového odpočtu.

Důvodem provedení průzkumu byla mimo jiné také skutečnost, že výzkum a vývoj představuje klíčovou hybnou sílu zvyšování produktivity, ekonomického růstu a zaměstnanosti. Činnosti spojené s výzkumem a vývojem jsou náročné jak z hlediska finančních zdrojů, tak z hlediska kvalifikovaných lidských zdrojů. Výsledky výzkumu a vývoje a jejich využití hrají důležitou roli ve všech oblastech života dnešní společnosti.

V současné době existuje v České republice několik možností podpory činností výzkumu a vývoje – dotazníkové šetření provedené společností Deloitte přineslo poznatky právě o využívání dostupných možností podpory podnikatelskými subjekty.

Průzkumu se zúčastnilo více jak 50 privátních podniků, u kterých byl předpoklad výzkumných a vývojových činností. Tyto podniky působí v různých sektorech, od pro Českou republiku tradičního výrobního a zpracovatelského průmyslu, informačních technologií a telekomunikací až po farmaceutický průmysl a další odvětví.

Dovolte mi poděkovat všem společnostem, které věnovaly svůj čas a data k vyplnění dotazníku, abychom mohli společně sdílet výsledky tohoto průzkumu.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Luděk Hanáček'.

Luděk Hanáček

Director, Tax & Legal
Deloitte Czech Republic

Vyhodnocení výsledků průzkumu

První část otázek průzkumu se týkala vymezení činností výzkumu a vývoje (dále jen VaV), výdajů do této oblasti v roce 2012 a plánovaných výdajů v příštích letech.

„Co považujete za oblast výzkumu a vývoje ve Vaší společnosti?“

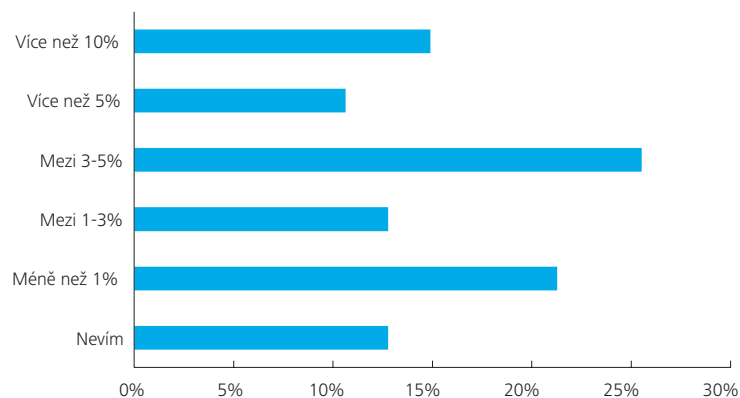
Společnosti považují za výzkum a vývoj nejen vývoj nových produktů, procesů a služeb (86,5 %) ale také podstatnou změnu výrobku, technologie či služby (69,2 %) či jejich zdokonalení (75 %). Do oblasti výzkumu a vývoje společnosti také řadí nákup externích služeb v oblasti výzkumu a vývoje nebo práv duševního vlastnictví vyvinutých externě (15,4 % dotázaných).

Více jak 46 % oslovených společností uvedlo, že za kritérium pro VaV považují také spolupráci s akademickou sférou a neziskovým sektorem. Dále respondenti považují za oblast VaV jejich spolupráci s vědeckými pracovišti (42 %).

„Vynakládáte finanční prostředky na výzkum a vývoj v České republice? Pokud ano, jaké procento obratu společnosti bylo v roce 2012 vynaloženo na výzkum a vývoj?“

Kladně se k otázce vynakládání finančních prostředků na VaV v ČR vyjádřilo více jak 90 % respondentů. Společnosti nejčastěji investují do VaV finanční prostředky ve výši 3-5 % svého obratu, případně méně než 1 % obratu. Z odpovědí na otázku vývoje objemu finančních prostředků do této oblasti v krátkodobém horizontu (tj. následující 1-2 roky) plánuje polovina respondentů vynaložit přibližně stejný objem prostředků jako v roce 2012 a 27 % společností chce objem finančních prostředků oproti roku 2012 navýšit. V dlouhodobém horizontu (tj. následujících 3-5 let) však plánuje navýšení finančních prostředků více jak 40 % respondentů a 37 % respondentů plánuje stejný objem investic jako v roce 2012.

Procento obratu vynaložené respondenty na VaV v roce 2012

-
- Více jak 40 % oslovených firem plánuje v dlouhodobém horizontu 3-5 let navýšení objemu finančních prostředků vynaložených na výzkum a vývoj.
 - Za klíčový faktor, který ovlivňuje rozhodnutí více jak 70 % firem ke zvýšení výdajů na výzkum a vývoj, lze považovat veřejnou podporu, a to zejména možnost její kombinace (přímá podpora, daňové úlevy apod.) a také výši této veřejné podpory.
 - Největším problémem při uplatňování daňových úlev či grantů na výzkum a vývoj je nejistota při jejich posuzování finančními úřady či jinými orgány a riziko při správném vymezení činností výzkumu a vývoje pro tyto účely.

„Do jaké míry by následující externí faktory ovlivnily rozhodnutí zvýšit výdaje na výzkum a vývoj v následujícím roce?“

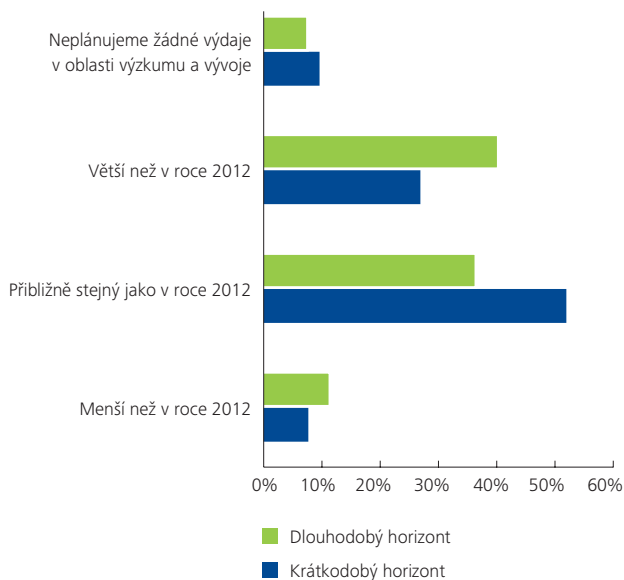
Odpovědi na tuto otázku jsou seříděny na obrázku níže podle pořadí důležitosti jednotlivých faktorů. Více jak 70 % respondentů považuje dva faktory za klíčové, a to možnost využít více druhů podpor (tj. kombinace dotace, slevy na dani atd.) a také vyšší hodnotu těchto podpor. Je tedy patrné, že veřejné podpory motivují nejvíce firmy k vynakládání finančních prostředků na výzkum a vývoj a při jejich rozhodování hrají významnou roli.

Téměř polovina respondentů považuje za významný faktor také dostupnost kvalifikovaných pracovníků v oblasti výzkumu a vývoje.

Dalšími faktory ovlivňující rozhodnutí zvýšit výdaje na VaV jsou:

- Činnost konkurence v oblasti výzkumu a vývoje
- Stabilita regulačního prostředí
- Nižší náklady na kvalifikované pracovníky v oblasti výzkumu a vývoje
- Institucionální podpora spolupráce s univerzitami a výzkumnými instituty
- Ochrana práv duševního vlastnictví
- Větší důraz na granty na výzkum a vývoj spíše než na daňové pobídky v této oblasti

Objem finančních prostředků do VaV v následujících letech

Další otázky zjišťovaly současný postoj zodpovědných pracovníků k oblasti výzkumu a vývoje, včetně postoje k využití daňových odpočtů a grantů.

Téměř 33 % respondentů uvedlo, že znají problematiku daňového odpočtu, ale nejsou si jistí, které činnosti do této oblasti spadají a jak mají oblast VaV pro účely daňového odpočtu vymezit. Dále 25 % dotázaných si není jistých, jaký postoj zaujímají finanční úřady při posuzování činností výzkumu a vývoje, a proto považují využití daňového odpočtu za rizikové z pohledu daňové jistoty.

Téměř 39 % respondentů odpovědělo, že ví o možnostech získat granty na výzkum a vývoj, ale nemají dostatek zdrojů na to, aby mohli tyto možnosti sledovat a případně obdržené granty administrovat. Dále 35 % dotázaných uvedlo, že se orientují v podávání žádostí o dotace na výzkum a vývoj a tyto žádosti odpovídajícím způsobem využívají. Zároveň však průzkum ukázal, že stejné procento oslovených se v problematice žádostí o granty na výzkum a vývoj příliš neorientuje.

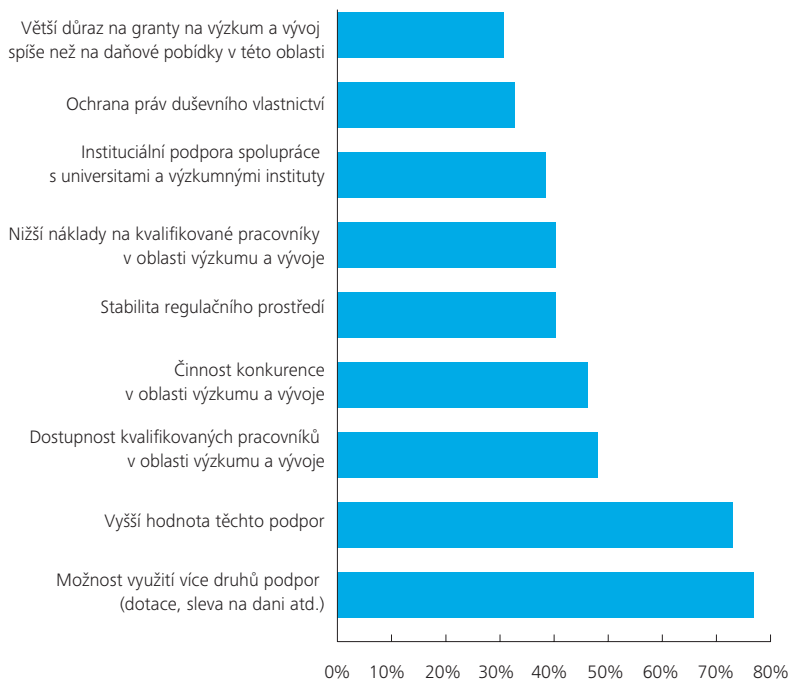
„Spolupracujete při realizaci projektů v oblasti výzkumu a vývoje se třetími stranami? Pokud ano, s jakými?“

Z průzkumu vyplynulo, že více jak 67 % oslovených firem spolupracuje při výzkumu a vývoji se třetími stranami. Z této skupiny respondenti nejčastěji využívají spolupráci s universitami či Akademii věd (80 %) a se soukromými výzkumnými/vědeckými institucemi (40 %) a to především z důvodu

nezbytnosti pro realizaci projektu (80 %). Nicméně 20 % respondentů uvedlo, že spolupracují s universitami také proto, aby celková výše dotace na projekt byla vyšší.

Respondenti nespolupracující se třetími stranami jako nejčastější důvod uvedli vlastní centrum pro výzkum a vývoj v České republice (téměř 69 %) či ve státě oficiálního sídla mateřské společnosti (13 %).

Do jaké míry by následující externí faktory ovlivnily nárůst/pokles Vašich výdajů na výzkum a vývoj v následujících 2-3 letech?

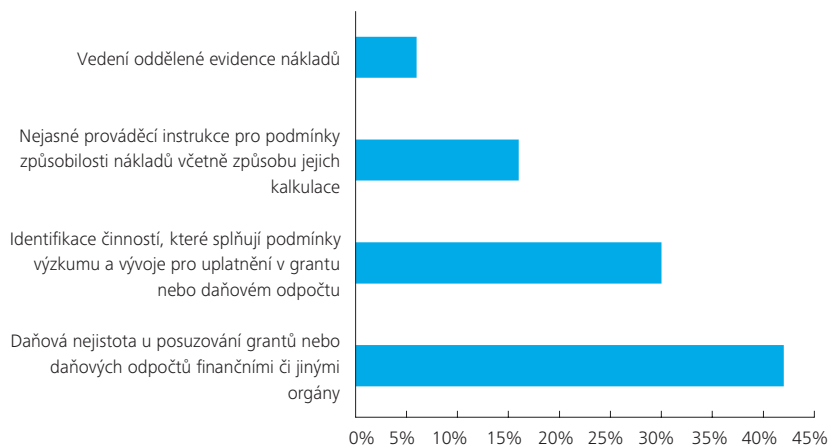

„Kde vidíte největší problém v aktuálním systému podpory výzkumu a vývoje (jak v oblasti grantů, tak v daňovém odpočtu)?“

Odpovědi na tuto otázku jednoznačně ukazují, že největší problémy mají firmy s technickým vymezením definic výzkumu a vývoje pro uplatnění daňového odpočtu nebo grantu. Jako největší problém v aktuálním systému podpory VaV uvedlo celkem 42 % respondentů daňovou nejistotu u posuzování grantů nebo daňových odpočtů finančními či jinými orgány. Druhý největší problém představuje identifikace činností, které splňují podmínky výzkumu a vývoje pro uplatnění v grantu nebo daňovém odpočtu, který zmínilo 30 % dotázaných.

Výrazně nižší procento firem vnímá problém v definici způsobilých nákladů pro uplatnění daňových odpočtů nebo grantů v povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů. Mezi jinými problémy uvedly firmy např. nedostatek kvalifikovaných pracovníků.

Kde vidíte největší problém v aktuálním systému podpory výzkumu a vývoje (jak v oblasti grantů, tak v daňovém odpočtu)

Zhodnocení průzkumu

Průzkum společnosti Deloitte potvrdil ochotu a potřebu firem, které provádí výzkum a vývoj na území České republiky, investovat do výzkumu a vývoje. Více jak 40 % oslovených firem plánuje v dlouhodobém horizontu 3-5 let dokonce navýšit objem finančních prostředků vynaložených na výzkum a vývoj.

Za klíčový faktor, který ovlivňuje rozhodnutí více jak 70 % firem ke zvýšení výdajů na výzkum a vývoj lze považovat veřejnou podporu, a to zejména možnost její kombinace (přímá podpora, daňové úlevy apod.) a také výše této veřejné podpory.

Současně klíčovým faktorem pro zvyšování nákladů na výzkum a vývoj je u přibližně 50 % firem dostupnost kvalifikovaných pracovníků v daném oboru.

Největším problémem (pro 40 % firem) při uplatňování daňových úlev či grantů na výzkum a vývoj je daňová nejistota při jejich posuzování finančními úřady či jinými orgány.

Jen o něco méně firem (30 % firem) vnímá vysoké riziko také při správném vymezení činností výzkumu a vývoje pro tyto účely. Zmíněné problémy rovněž poukazují na nejasnost prováděcích předpisů pro uplatnění podpory.

Kontakty

Luděk Hanáček
Director, Tax & Legal
Deloitte Czech Republic
lhanacek@deloittece.com

Nile House
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

www.deloitte.cz

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou, a jejich členských firem. Každá z těchto firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejich členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 195 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.